

Մանգրամի Էֆենար

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԻՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ԻՔԻՆՃԻ ՍԵՆԷ

1867 ՓԵՏՐՎԱՐ 24 ՃԻԻՄԱ

ՆԻՄԵՐՈ 283

Մանգրամի Էֆենար հասկացում 6 եանի սենեակ 300
հարկի վերինը, սենեակի գլխիկի, բաժնի փարաքառ տախի
հարկի օլարագ, 200 զլ" օլարագ, արժեք 100 զլ" օլարագ,
վե նիւսիւնի տախի 30 ար փարաքառ արժեք արք:

Իրանութիւն պէտքերը իշին, պի-
րինճի տեֆառա 3, իքինճի տեֆառա 2,
վե իւնիւնճի վե սայիր տեֆառա 1
էր դուրուշ արժեք արք:

Մէքթուպ վե սայիրէ, Պէյ-օղլունտա արդու-ե-
467 նիւսերու խանեակ ԼԷՎԱՆՑ ԶԷՐԱՆՑ Բարա-
նէսինտէ, Կարապետ 8. Փանոսեանէ կէտեռիկէճէք արք:

Ի Ե Ա Ն Է

Ասլը Պաղչէճիքի օլուպ, վե մէք-
թէպի թըպպիւնէ սէքիզինճի սընըֆ շա-
կիրտանընտան պուլունտան Նշան Էֆէն-
տի Ալվազեան մարիֆէթ իյլէ թօթլանան
208 զուրուշ իեանէլէրի մա թէշէք քիւր
պէեան իտէրիզ:

Ն. Զ. Ալվազեանց	40
Ստեփան Զեմէկեանց	20
Բարեպաշտուհի տիկին մը	20
» » »	23
» » »	20
» » »	40
» » »	40
» » »	40
» » »	40
» » »	45
» » »	40

Աթանազիւն աղա Քաղազեան 40
Դառնիկ աղա Սարգիսեան 20

Շու աթիտէքի իեանէլէրի տա-
խի թէշէք քիւրէն իլան իտէրիզ:

Բարութիւն աղա Գասպարեան 40
Փիլիպպոս աղա Մուրադեան 440

Էվլէլէրի եէքիւնլէր 558
46,445
46,773

Կէշէն կիւնլէր իքի իլա իհասն իտէն
ինկիլեզ Մուսալը Լէմ 2 միւսթամէլ սէթ-
լի իլէ, 3 թանէ տախի եէլէք կէտեռ-
միշ տիր:

Զաթըն պիրիսի (8. վ.) պիր եէնի
Ֆէս հիմէթ իթմիշ տիր:

Պալեատէ գէքլինի կէտիկիմիզ ֆի-
լիպպոս աղա Մուրադեան 22 առէա տա-
խի 9. Գարեգին Սրուանտեանի Նոր Ըն-
թերցարան նամուֆազ, Ֆազաթ միւ-
ֆիտ քիթապլարտան հիմէթ իլէ,
մէզքիւր քէյլէրտէն Ֆազըր մէքթէպ-
լէրէ իհտասընը միւրաա իյլէմիշ տիր:

Կէլէճէք սալը կիւնիւնէ արդու 40

պին օգգա տահա ուն կէտեռիկէճէք
օլտուղունտան, վեվաթը համիյեթքեա-
րանըն զայրէթինի թէքրարէն տալէթ ի-
տէրիզ:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԷԼԷԿՐՈՑԻԹԷ

(Աճան Հալա Բար-Ֆէշտան)

Վիէննա, 6 մարտ, ախշամըն սաաթ 6
վե 20 տաղըգաւընտա:

Լօնտրա, — Տիւպլէն (Իրլանտա) եազը-
նընտա 5 եա 4000 պին գատար զօրպալար,
պիր չօգ մէվզըլարա հիւճուժ իթմիշլէր իսէ-
տէ, կէրուշ տէֆ իտիմիշլէր տիր:

Մարտ 6 բիւշաթը. — Լաշալը Ումուժի-
նէ — Լօնտրա 3 1-8:

Փարիս, 5 մարտ, ախշամըն սաաթ 8
վե 55 տաղըգաւընտա:

Փուրնայ տը Մէն-Բէթրապուրկ նամ Բու-
սիա զազէթասընտա, ժէնէրալ Կօրչազ-
ֆուՆ օգոստոս 20, սեպտեմբեր 12, հոկ-
տեմբեր 27, վե նոյեմբեր 25 թարիխի թա-
րիւթը թէլէկրաֆիյէլէրի թապ ու նէշը ի-
տիլմիշ տիր: Շու սնորաքի թահրիւթանէ-
զարէն, Կիրիտ մէսէլէսիին հալլի իշին, Կի-
րիտ ճէգիւրէսի եինէ Տէվլէթի ալիյէ թէպա-
լիյէթի թահթընտա գալաղը հալա, քէն-
տիլէրէ մախսուս պիր հէյեթ ու նիգամ իւզ-
րէ իտարէ իտիմէլէրինէ միւսաառէ օլուն-
մազ լազըմ տիր:

Մէզքիւր զազէթատա շու տախի իլալէ
օլունմուշ տուր « Պու թահրիւթը թէլէկ-
րաֆիյէլէրտէն պէրու քէյֆիյէթի հալլէր
թաաիլ ու թէպլիյէ սուրէթի քէպ իթմիշ-
լէր տիր, Ֆազաթ Բուսիա տէվլէթինի մէ-
պատիսի տէյիշլիմիշ օլմաեղա, իլա աւլէրին
թարը իսթիմալի տէյիշլիմիշ, վե եէնի միւ-
քեալէմէլէրէ տախի պիր գարու աշմը տիր»:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏՈՒՆԻԼԻԹԵՆ

Կ Ի Ր Ի Տ

Տիւն ախշամըն նէշը իտիլէն Լէվանթ
Հէրալա իլալէսինտէ, Շիրաառան մարտ 4

իւ թարիխիյէ եազըլմա օլտուղու հալ-
տէ, շու աթիտէքի մաեյա տէ պիր մէք-
թուպ օգոունմուշ տուր: Շէյլէքի, կիւ-
եա Արգաաթի նաա եէնի պիր Եոնտան վա-
րօրու, իւք տէֆա օլարագ մարտ 2 տէ
Շիրաառան չըգմըշ, Կիրիտէ կիթմիշ, վե
Օսմանյը տօնանմաւընա թէսաաիւֆ իթ-
մէքսիզին, լաշաթա Սֆադէտեա միւ-
հիմմաթ վե լէվազիմաթը սայիրէ չըգալ-
մըշ, վե իքի կիւն սօնրա կէրի տէտմիւշ,
վե իքի կիւն սօնրա տախի, թէքրարէն
կիտէճէք իմիշ:

Տիմէք տիր քի, շիմիյէ գատար թու-
թուլամաեան Բանէլէնիճուտան տախի
քիւսթախ պիր վաթօր իմիշ պու:

Շիմիյէ գատար զօրպալարըն քէն-
տիլէրէ մախսուս պիր ումուժի մէճիլիւ-
րի վար իտի: մէզքիւր մէճիս պու տէ-
ֆա, փետր. 13 տէ 7 աղաառան միւրէթ-
թէպ պիր հիւքիւ մէթի մուվադգաթա
թէշքիլ իթմիշ, վե պիրիսինի տախի սէր-
քեաթիպ թայեին իյլէմիշ, վե մարտ 2
թարիլի օլտուղու հալա զալիզրաթի-
ատա (Սֆադիատա) պատմա օլարագ պիր
իլաննամէ նէշլիյէ, մէզքիւր մուվադ-
գաթ հիւքիւ մէթին, Եոնտան գըրալը իս-
մինէ հարէքէթ իտէճէ կիւն իլան իյլէմիշ
տիր: Մէզքիւր իտարէնին պօրճու, Ու-
մուժի մէճիստէ Էքսէրիյէթի արա իլէ
վէրիլէն գարալարը, Կիրիտին 3 սան-
ճաղալարընտա իճրա իտէճէք իմիշ: Մէզ-
քիւր իլաննամէտէ Կիրիտիլէրէ սապըրը
օլմալարը նաաիհաթ վէրիլմիշ իմիշ: Մու-
վադգաթ հիւքիւ մէթին աղալարը, քէն-
տի մէմուրիյէթլէրինէ կէշմէզտէն Էվ-
վէլ, ալէնէն եէմիլիւր իթմիշլէր, վե շու-
ճիհէթլէ մէզհէպճէ զէնէթլէր իճրա օ-
լունմուշ տուր:

Գանտիանըն Շարգ թարաթը Էհալի
վէքիլէրինտէն օն իքի քիշ, Սէրվէր Է-

Ֆէնտի հազարէթէրիլէ ետընաա իս-
թանպօլա կէլէճէք իմիշ :

Հանեաաա ալընան սօն խապէրլէրէ
կէօրէ , Սիւ բաշա Լազօս կէլէթիլի
աշամաաղընաա , օրտու մէրքէրնէ ալ-
տէթ իթմիշ տիր : Բաշալի միւշարիլէճ
քէնտի պէօրլէրիլի Սիւքանօտա Մէ-
հէմէտ բաշա Գօմանաաաա իթէն իմ
իլլէմիշ օրտու , վէ բաշալի միւշարիլէճ
տախի , սէօյլէնտիլիլէ կէօրէ , Լազօստան
վէ Գօդէ-Բլէվրէտէն Գիսսաոօնա չէքիլէ-
ճէք տիր :

« Յունվար 30 թորիլիլի նիւսիլմիլա
« Էփօրաա դազէթալարը մէմալիքի Օսմանի-
« Էլ Էլէրիլէրէ Բէք չօգ պահալար նէշր ու
« Իլան իտիպ , քեաֆէթի տախի , « խրիս-
« թիւանլարա իմթիալար վէրիլէլի տիր , »
« տէլի պաղըլմիլաա իքէն , Միւսիլման-
« լար հազարտա հիշ պիլիթի պիր տօթա-
« նէ լուղէթ տախի պուլմաաաաա տըր . մէ-
« կէրլի Ղարաաա պուլմանն իթիլէրիլիլ ,
« խրիսթիւանլարը սըղընթը չէքմէքտէ օլ-
« տուղարը հալտէ , Միւսիլմանլար իթի-
« րահաթտա մը տըրլար տէլի զանն իտէր-
« լէր » տէմիշ իտիք :

« Միւսիլմանլարը խրիսթիւանլարտան տա-
հա ղիւտէ աճընաաա պիր հալտէ պու-
լմանտու լարըն իսպաթ իթմէք պիլիլ իլլին
Բէք օղալ պիր չէյ իսէտէ , չու խըտմէթի
կէլիպօլմիլաա պուլմանն միւսիլմիլաա
տէն պիրիսիլէ թէրք պիրլէ մարտ 3 թարի-
իլլէ օլան մէքթուպուլմաա եաղտըլարընը
պէյան իտէրիլ :

« Տիւն կիճէ Էտիլնէտէն վարիս օլան պիր
« թէլէկրաֆ խապէրիլնէ նէգարէն , վալիի վի-
« լայէթ Մէհէմէտ խուրշիտ բաշա հազրէթ-
« լէրի եօլա չըգմըլ օլուպ , եարընքի կիւն
« պուրտաա պէքէնմէքտէ տիր :

« Ալլահ վէրէյիտիտէ միւշարիլէճ հազ-
« րէթիլիլիլ թէլիլիլէրի , Էհալիլիլ վէ
« խուսուսի իլէ քէօյիլիլէրի մուսիպի քէ-
« տէրի աղիմէրի օլան տէրալէրիլնէ պիր մէ-
« տար օլալտը , զիրա վէրկի պաղալէրիլ-
« նին թահիլի զըմընտա հիւքիւմէթի մա-
« հէլիլէ թարաֆընտան Էհալիլ Բէք չօգ սը-
« գըլտըրլմաաա օլուպ , պիթթապի դա-
« րուրէթ տախի ֆէվլէլաաա սուրէթտէ
« տիր , չիւնքի պիլալէ քէօյիլ , քէնտի
« եաթազ վէ Էօրգանընա վարընաաա դա-
« տար վէրտիլքտէն պաղա հայլանաթընը
« տախի , պօրճլարընը թէմաճէն Էտա իլլէ-
« տիքճէ , վէրիլմէք իւզրէ վէ չիթթ սիւր-
« մէք իլլին օլ հայլանլարա Էն ղիյաա իգ-
« թիլալարը օլուպու պիր վաղըթտա էլլէ-
« րիստէն ալընաաաա տըր :

« Շուսու տախի պիլտիլմէլիլիլ քի , Միւս-
« իլմանլար տահա ղիյաաա գուլուս ու թէ-
« աաաա չէքմէքտէ տիրլէր . պուլմանն սէ-
« պէպի տախի աշիքեաա տըր , խրիսթիւան
« քէօյիլ , կէրէք քէօյ չօրպաճըլարընտան
« վէ կէրէք Էհնէպի գօնաօլալարը իլ տօ-
« լալտան իւնաիլէթիլիլ օլան սալըր նու-
« ֆուլքեաա զաթլարտան տալիլա խաաա
« պուլմաաա վէ պիր գօնաօլա իլէ ու-
« զաղտան եախօտ եաղընտան միւնաապէ-

« թի օլան պիրիսիլիլ պիր սէօլիլ իլէ պիր
« խրիսթիւանա օլան հազարըլլընէ Էօ-
« նիւ ալընապիլմէքտէ տիր , Լաքիլ պիլա-
« րէ Միւսիլմանըն հիշ պիր կիւլէնէճէյի
« պուլմանաաա , մահգուսիլէթի սիւքիլթ
« իտէրէք , սըղընթընը չէքիպ սըղալմաա-
« տա տըր :

« Թիւրքիա իւզէրիլտէ մալիլմալարը
« օլմանալար , խրիսթիւանլարըն հալլէրիլի
« աճընալ Միւսիլմանլարտան ղիյաաա սէֆիլ
« տիրլէր զանն իտէրլէր , օ՛հ , նէ՛ դաաա
« եանըլ իթիլաաա :

« Տիւնք տիր քի եալընըլ խրիսթիւան-
լար հազարտա իսլահաթ իսթէնմէք լաղըմ
օլմանըլ , իլլա քեաֆէթի տախի ալիլ ճէ-
ֆաա չէքմէքտէ վէ ալիլ իգթիլալարա միւ-
թաճ պուլմանաաաա իլլին , Էփօրաաա
նալարըն տիլգաթը մէմալիքիլ ումուճէն Է-
հալիլի իւզէրիլնէ օլմալ տըր , վիւքէլաաա
պիրիսիլ կէլէն կիւն պիր չօգ Էփօրաալար
իլէ միւղաքէրաթտա չու վէճէ իւզրէ պու-
լմանաաա տըր :

« Աճէպա եօլարըմըլ իւզէրիլտէ իսլամ
« խրիսթիւանտան ա՛ղ մը սօնուլմաաա տըր
« Աճէպա Բուսուս , վէ Էրմէնիլիլ վէ Պուլ-
« ղարըն առապաա , իսլամըն սրապաաա
« տան չօգ տէֆա մը՝ զըրլմաաա տըր Նօլ-
« լարըն Էմիլիլթիլիլիլիլնէ վէ պօղուլ-
« լուպուստան , մէկէրլիլ քեաֆէթի տախի
« ալիլ տէրէճէ սըղընթընը չէքմէքտէ տէլիլ-
« մի տիրլէր » տէմիշ տիր , պիլգէ վէրկի թահ-
սիլիլ զըմընտա գուսուրա կէլմէքտէ օլան հազ-
արըլլըլարըն տախի իլալէ իտէպիլիլիլիլիլ
Ատաբաաա Միւսիլմանլարտան , Էօրք ու
քէյթիլ գարըն գօնաաա նիլաաա իճրաաա
իսթիսա իտէրլէր միւլթէլիլ թարաֆընտան
նէ մէրթէպէ խիւանթիլմէ տալիլաաաա
մահպէսէ աթըլտըլարընը , օրուանաաաա
ուսուլմաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաա
վէ պուլ միւլթէլիլ իսէ պիր խրիսթիւան
իտի :

« Իմիլ մէմալիքիլ հէր սընթիլ Էհալիլիլիլ
տախի աղընըն ալիլ տէրէճէտէ օլուպու
թաղտիրտէ եալընըլ պիր մըգաաա իլլին ի-
լաճ սրաաաաա նէ ապիլ տիր , վէ նէ տէ
հազարիլիլ իւզրէ տիր , Էփօրաաա զաղէթա-
լարըն խրիսթիւանլար հազարտա պիր ալըն
չի կէթթիլմէքտէ տիրլէր , քի պուլմաա խրիս-
թիւանլար քէնտիլէրի տախի դապուլ իթմէք-
լէր , Չիրա չէրաաթ վէ նիլաաա ինտիլտէ
քեաֆէթիլիլ միւսաաա իւզրէ թուլթուլա-
ա չօգտան պէրու ֆէրման պուլթուլուլ , վէ
չիմաիլէ գաաաա վիճուտէ կէլմէլիլ տախի
խաթթը հիւմաիլաաաաա քեաֆէթի մէվկիլի
իճրաաա գօնուլաաա իլլին լաղըմ կէլէն թա-
րիլ թուլթուլաաաա օլուպու պիլմէքտէ
տիրլէր . կէրէք Միւսիլման վէ կէրէք խրիս-
թիւան իլլին , ալիլ տէրէճէլէրտէ իգթիլաա-
ա օլան իսլահաթլարտան պաղաաաաա լա-
ղըմ կէլէր իտի . մէսէլա պիր լաաաա իլլէ չէ-
րիաթ նէգարէթի վէ պիր տախի մալիլէճէ
իլլէրիլ գալիլնէ թէթիլ , վէ թէճէսիլ թահ-
թէնաա ալընաաա իգթիլաա օլուպ , պու պաա-
աա Միւսիլման վէ խրիսթիւան պիլ իթթի-
ֆազ Էլան պու կիւն տախի աղըն վէ իս-
թիսա իլլէմէքտէ տիրլէր : Կիրիտ իսթիլա-
ա վէ թէսալաա գարընըլլըլարը Էփօրաա
չալըրթմաաաա տըրլար , ղիրա պուլմաա Օս-

մանըլարըն ղուլուսու թէաաաաաաաաաաաա
չէթ իթմիլ օլմաաաա , իլլա Բուսուսաաա հարիս
օլմաաա , վէ տուլիլ Էհնէպիլիլտէն պիրիսիլիլ
« Էվլէլիլտէն պէրու տէրքեաա օլան բօլի-
թիլաաաաա » իլլէրու կէլմիլ տիր :

« Իմիլ մէմալիքիլ մահրուսէի Շահանէտէ
պուլմանն խրիսթիւանլարըն սէքիլ բալտան
տիճաա պիր բաա (2 միլիօն) Բուս պուլու-
սուպ , գալան եէտի բալը (14 միլիօն) Օս-
մանը տէվլէթիլիլ հիւքմիւնտէն գուլթուլ-
մաա օգաաաա խաթըրլարընտան կէլիլմէք-
լէր քի , ալիլիլ նըսթը օլան Պուլիլաաա
Չաթը Շահանէտէ սաաաաաա լալիլաաաա
թաղտիլ իթմէքտէ տիրլէր : Պու միւնաա-
պէթլէ չուսու տախի սէօյլէրիլ քի , Պուլ-
կարլար 25 մէնէնիլ գարթընտա իքի տէֆա
Բուսաա օրտուսուսուս քիւտի թօրաաաաա-
նա պաաաա օլուպուսուս կէթիլիլէր իսէ-
տէ , պիր վէճէ իլէ քէնտիլիլիլ իսլաա իլլէ-
մէյէ միւքթէտիր օլմաաաաաա տըր , Լաքիլ
Պապը-ալիլ քէնտի իսան ու հիմմէթլէրի ի-
լէ մէրգուսաաա սաաաաաաաաաաաաաաաա
տիր տէնիլմէք , Մուղալիլիլ օլաաա , ա-
լէրիլ Բուս միլլէթիլ Բուսաաա կիւրուսուսուս
եէտիլտէ պաաաաաա քի , հէր պիր թիւրլիլ ղու-
լուս ու թէաաաա իթմիլիլէր վէ հիւքիլմէթի
սէնիլէ իտարէլիլիլտէ խալիլմէ Բուսաա մէ-
մուրիլիլտէ պուլմանաաաաաաաաաաաա
հալտէ , ա-
աաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաա
րիլմէքտէ տիր : Պու խուսուսաա Պապը-
ալիլ թարաֆընտան հազարիլիլ իւզրէ թէվ-
գի իթմէք ուսուլի պիր աղ ուսուսուլմուս
տուր զանն իտէրիլ :

« Նաալ քի աշիքեաա կէթիլիլիլ , Էվ-
րօաա զաղէթալարըն ֆիթնէ վէ ֆէսաա թօ-
լուսաաաա Էքմէքտէ օլուպու վէ եաղընաա
իսթիլաա իլլաա օլաաաաաա իլար իլլէտիլ-
լէրի սըրաաա , Շարդ խրիսթիւանլարը իւ-
զէրիլտէ մալիլմալթը քիթալէ իտիլմէթիլիլ
տիր :

« Աաաա խրիսթիւանլար հիւքիլմէթտէ
օլան գուսուրաթտան սըղընթընը չէքմէքտէ ի-
սէլէրտէ , ալթըք ֆէնաաաաաաաաաաաաա
մէմալիքիլիլ իլլին պիր սաաաաաաաաաաա
իսթիլաա իլլաա օլաաաաաա իլար իլլէտիլ-
լէր թէսէլիլ օլմաաաա վէ Էն ղիւտաա քեա-
միլ միւսիլմանլար տախի ալիլ իւմիւտէ ի-
հազ պուլմանաաաաաաաաաաաաաաաա
ղէթալարըն պիր տիւղիլէ եալընըլ խրիս-
թիւանլար հազարտա վաղ վիրմէլէրի իս-
թանաաաա ֆէնաա սուրէթտէ թէթիլ իթ-
մէքտէ տիր : Իլլէթ Միւսիլմանլարտա չէօյ-
լէ պիր Էքթեաա հիւքմ իթմէքտէ տիր եանի
« կէթիլիլաաաա քի Էհնէպիլ տէվլէթլէր , խը-
« րիսթիւանլար իլլին եէնիլտէն եէնիլէ իսթի-
« ալար իսթէմէք նիլէթիլտէ օլուպ , վէ Էլ-
« չիլէր տախի աճաա քէնտի մէքմէպաաա-
« լարը մէնթաաթընա չալընաաաա , վէ պի-
« ղիլ հիշ պիր տիւղիլէն եօգ տուր » տի-
մէքտէ տիրլէր : Շու սօն լուղէթլէրտէն քէն-
տի իթիլաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաա
լարա ֆալիլիլ օլաաաա իսլահաթլար հազ-
արտաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաա
ղուսուս րէյտա օլմաաաաաաաաաաաա
իլլտէ Պապը-ալիլ թարաֆընտան իսլահաթ
հազարտա վէրիլնէ գաաաաաաաաաաաաաա

գրչտրմայարնտան իւրի կէտիւ տիր կիւ պի գանն օլունաճադ տրր : Խմտի խաճաթը մէգքիւրէնին մէվգըր իճրաիէ գօնուլմաճնտա նէ մէրթէպէ կիւլի մուճանէաթ կէօրիւլէճէյնի ֆարգ իթմէք բէք գօլայ տրր :

« Էկէրչի Եվրօթա , մէմայիքի մաճրուճէի Շանանէնին խարապընր գարար վէրմիշ իսէ , հիշ պիր տիւչիւնմէք իգթիղա իթմէգ , եօգ էկէրչի սնըն պազը գալմաճը վէ սաաաթէթի հալինի իթմէրսէ , եալընրգ պիր եօլ իլէ պաշա չըգըլապիլիր , պու տախի հէր պիր միլլէթ թարաֆընտան վէքիլլէր ինթիխապ օլունարադ պիր մէպուճանը միլլէթ մէճիսի թէշըլ իտիլէլի , վէ լազըմ կէլէն իսլաճաթըն քեաֆէսինի տախի պու մէճիլինի թէլինէ պրագմալ տրր . պիղ յուճալար 2 թարիլիի նիւսթմիղտէ պու թէքիլի իթմիշ օլուպ , ծնտան պէրու իքի այ գարֆընտա շու էքքեար գայէթլէ եալըմըշ տրր :

« Ինթիխապ ւսուլինի Օսմանլը տէվլէթի գապուլ իթմիշ իսէտէ , միւմքին մէրթէպէ պիր իյի սուրէթ տէ մէվգըր իճրայէ գօնուլմաճտա տէյի տիր : Մէսէլա գադա , սանճադ վէ վիլայէթլէրտէ վազաա հէր միլլէթ թարաֆընտան գուրա իլէ ինթիխապ օլունմուշ , մէճիլիլէր վար իսէտէ , Խմտանպօլտա շու ուսուլտէ մէճիս պուլունմաճտա տրր . պաշլանկըճ օլունշ , ֆաղաթ սօնու ալընմաճըշ տրր : Պու պապտէ խրիթիւնալար , Միւսլիւմանլարտան զիյատէ պախիթը տըրլար . չիւնքի հէր լաթիթիքիսանէլէրտէ էհայի թաւաֆընտան գուրա իլէ ինթիխապ օլունմուշ , մէճիլիլէր պուլունմաճտա միլլէթ իլլէրինի թէգէքքիւր վէ թէսիլլէր իթմէքտէ վէ էրմէնի միլլէթիսին նիղամիսմէսի (Մանմանաղորթիւն) պու պապտէ պիր էմալ թուլթուլապիլիր :

Պիր միլլէթ մէճիսի իճաաճընտան իսայլիճէ մուճասէնաթ հաւըր օլտուգտան պաշգա , էլիլէրին նուֆուղարընըն տախի իաֆիլէնէնէկի պէտիսի տիր : չիւնքի օլ վազըթ թէպաայի Տէվլէթի ալիլէնին հէր սընըթը քէնտի թէշէքքիսինի մէճիլիսի մէգպուրէ թագաթիմ իտէպիլէճէկիստէ էճնէպի հիմայէթիսէ ինթիսաճ գալմաճաճաղընտա չիւրէ եօգ տուր : Մէճիլիսի մէգքիւրտէ պու սուլի հարէքէթ վուգու պուլտուղունտա , իգթիղաճը իճրաճընա նազըր պուլունման գաթա միւրաճաաթ օլունաճաղը , վէ անրն տալի քէյիլլէթին թատիլ ու թէպիլլէթին մէճպուր պուլունմաճաղը չիւպէնիղ տիր :

« Օլ վազըթ էքքեարը ամմէ վիճուտէ կէլէրէք , քէնտի թէլսսիրի խայրէնկիլինի իճրա իտէճէկիստէն , հէր տալիլէտէ հիւսնի նիղամըն թէլսիս գըլընաճաղը պի իշթիպաճ տրր : Օլ վազըթ , էմիլլէթի ամմէ հաւըր օլուպ , միլլէթին սայ ու գանմէթի մէվլէլէրի կէօրիւլմէկէ , վէ մէմալիքին չէրէֆ ու իթիպարը արթաճաղը , վէ ազ վազըթտան Տէվլէթի ալիլէ քէնտի վիւսաթ ու ալամէթիսէ չէպաան սուրէթտէ էնէմիլլէթ , վէ պինաէն ալլէյ կէրէք թապիլաթ վէ կէրէք ճօղրաֆիաճա զէնկիլինիք քէսպ իտէճէկի , վէլանալ էօյլէ պիր միլլէթ մէճիլիսի իճաաճընը , Շարգ մէսէլէսինի հալ իլլէյէճէճի հիւլլէյտա տրր :

Գոթիէ :

— Տիւնքի Էվանթա օգունտու յոււնա կէօրէ , տիւլէլի մուաղլաճա թաւաֆընտան , խրիթիւնալարա պիր թագըմ իմթիւնաղաթ իհասն պուլլու լմաճը զըմ նընտա Պապըրալիլէ պիր նօթա վէրլիլի կինտէ , օլ պապտէ Ֆէվգ էլ աաէ պիր մէճիս թէճէմիլի իլէ միւղաքէրաթա կիրիշիլիլինին սալը օլմաճըպ , ֆաղաթ , տիւլէլի միւշարիլլէյիլմա թարաֆընտան պազը նասիհաթը խալիսանէ թագաթիմ օլունմուշ օլտուղունտան , պու հաֆիթա Ֆուտա բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան Լօնտրա սէֆիրի Միւսլիլիւս պէլէ , գրալիլա հազրէթլէրի նուլթըս թէսիլլէրինտէ թիւրքիս հազըրտա կէլէն մէգալաթա ինթապէն կէօնտէրիլիլի կիպի , կէլէճէք հաֆիթա տախի Ֆրանտա իմթըրաթ օլուն հազրէթլէրի նուլթըս սէպէպլէրինէ գարշըլըգ օլտադ ֆարիս սէֆիրի ճէմիլ բաշա հազրէթլէրինէ , վէ Բուսիս տէվլէթի տախի ինկիլթէրրա իլէ Ֆրանտա Շարգ մէսէլէսինճէ հէմ էնքեար պուլունտու , զուլու օլտէան իլլէմիշ օլտուղունտան Սէն-Բէթէրսպուրկ սէֆիրի Գօնմէնօս պէլէ պիրէր գըլթա ճէվապ կէօնտէլէճէք տիր :

Մէգքիւր ճէվապարըն մալէլի , կիրիտ ինթիլալի , էօյլէ զանն օլունտուղու գաւտար ումուլի պիր շէյ օլմաճըրնտան , վէ թիւրքիստա իսլամար էսկի սօֆուլուգարընը վէ սէրթմէշտէպիլլէրի զայպ իթմիշ օլտուղըրնտան , խրիթիւնալարըն քէմալի բաշաթ իւզըն պուլունմալարնտան , վէ թիւրքիսնըն ազ վազըթ գարֆընտա պիւլիլէք թէգաաթիմ իլլէմիշ պուլունմաճընտան վէ պազը լազըմ կէլէն վէ միւնտալ կէօրիւլէն իսլաճաթըն տախի բէյ տէր բէյ մէվգըր իճրայէ գօլունաճաղը պէտանընտան իպարթիթ պուլունմուշ տուր :

— Պու կիճէ Աճէմ էլ չիսի հազրէթլէրի թարաֆընտան Ֆրանտըգ սէֆիրի Միւսլիլէ ճէնապլէրինէ պիր զիսաթիլ վէրիլիլ տիր :

— Շիմալիլէ գաաաթ ինկիլթէրրա տէվլէթի թարաֆընտան Սուէիլ պօղազը թարիլի իլէ Հինտիստանա կէօնտէրիլլէն ասաթըր , մէմալիքի Մըսրիլէէէ կէլէճէք օլտուղըրը հապտէ սիլաշարը ալընըր վէ տիշարը չըգաղըրընտա ելինէ քէնտիլլէրէ թէսիլմ օլունտու իտի , հալպու քի ինկիլթէրրա տէվլէթի իլէ Մըսրը հիւքիւմէթի պէյիլլտէ վուգու պուլուն պիր եէնի ահանաճէ մուճիպինճէ պուլունտան պէլլէ , 2000 նէֆէրի թէճալուպ իթմէտիլի հապտէ ինկիլթէ ասաթըրի մէմալիքի Մըսրիլէէէտէն կէլտիլլէրի զէման սիլաշարընը պէրապլէրիլլտէ սաղլամաղա մէպուլիլէէթլէրի օլաճաղ տրր :

Կալէի Գիւլէն :

— . . . Միւսլիլի . . . 1867 վիսար . 21 իսթանպօլ :

Միրտիլէ Կալիկոպոսուն տալաճընտան տօլաքը , պիւս մուհաթէմէ պէշ եախօտ օն պէշ լիւա ճէգայի նագաթի վերմէնիլլէ հիւքմ օլունտուղունտու , վէ օլ պապտէ Պապըրալիլէ արգուհալ թագաթիլլէ իսթիւնաթ իսթիլաա իլլէտիլիլինիլ , թէվաթուրէն իլլէթտիլլէն պաշգա , զազէթաալընըգտա տախի օգունմուշտուղ տուր :

. . . Միւսլիլի , պիլլիմ պիլիլիլիլիլ պիր զազէթաճընըն վազիլլէսի , ումուլմուն մէնֆաաթը խաթըր իլլէն հէր նէվէ Ֆէտաթբարլուա հալըր պուլունմաճ օլտուղունտան , վէ սիլլէն , մէրգուլմ Էպիսկոպոսուն էֆալ ու հալաքեաթը զայլը լաթըրաճընը բէյտէրբէյ պիլլիլիլլէք , ումուլմէն միլլէթիլլէք , վէ ալլիսուսուս Մըսրիտաքի միլլէթաշարըմըրա բէք պիւլիլէք պիր խըրմէթ իթտիլիլինիլլէ կէօրտիլիլմիւղալէն , իսանէն իլհաղը թէշէքքիւր իթտիլլէն պաշգա , պու եօլտա Ֆէաթբարլուա իղտամ վէ թէնվիլիլի ումուլմա տէվալընը նիլլէթիլլէ Ֆիլիլէն տախի թէշէքքիւրմիլլէ իպրազ իլլէմէք իսթէտիլիլլէն , ճէգայի նագաթի օլալազ վիլլէճէ կինիլլէ լիւալար թարաֆընըգտան վիլլիլլէք իւզըն , լէֆիլլէն թարաֆընըգա կէօնտէրիլլէ օլտու օն պէշ լիւաքը գապուլ իթմէնիլլէ աճիլլանէ վէ խալիսանէ բէճա իտէրիլ :

Ումարըգ քի . . . միւսլիլի , պիլլիմ պու ճիւղի պիր զայլէթ իլլիլլէք էսէրինի գապուլ իլլէ , տայիլմա միլլէթիլլէք վէ ումուլմ էհալլէ մուղիլլէ օլտու շախալարը վէ իլլէրի վազ իթմէքիլլէ , տահա գիւտաթ թէշվիլլէ օլունտուսունտու :

. . . Միւսլիլի , շուսու տախի ունուլթմաեղ սէյլէմէյէ քի , կէրէք պիլլէ վէ կէրէք սայիլը զայլէթի միլլէն իլլէ մէլուլթ պուլունման գաթլար , սիլլէն ճէգալի նագաթի վերմէքիլլէ հիւքմ օլունտուղունտու իլլէթտիլիլլէք , գալպէն հազըրնըգտա էվլէլլէրնտէն զիսաթէ էսէրի մուհապալթ հիսս իթմէկէ պաշաալլըգ տրր . զիւրա էվլէրիլլէ Միրտիլէ Էպիսկոպոս ալլէյիլլէն եազտըղընըգ շէյլէր սահիճ օլուպ , սիլլէն հալգանիլլէթ-չիւնալըգ վէ սէրպէսիլլէթիլլէն շէրէֆի , վէ մէրգուլմուն տախի մուճիլլէ մահճուլ պիլլէթի օլտադ , քիւլթիլլէ ճիւսն եախօտ թէվաթիլլէ մուղալլէտ գալըն :

Կէրչի պազըլար , քէֆիլլէթի հալէ իլլիլլէ վազըթ օլմաճըպ , վէ սուրէթի գահիլլէյէ ալտանարադ , ճէգայի նագաթի իլլաթընա հիւքմ օլունտուղունտու իլլէն իլհաղըն էսէթ իթմէքտէ ալլիլլէր . հալպու քի պիլլիմ իլլէն պուլունտուսուն իլլէթիլլաա շախալ տրր . չիւնքի , պու պապտէ էսէթ իտէճէք շէյ , եազտըղալընըլլէ կէրի ալմանըգ , վէ պուլունտան սօնրա արթըգ եազ

մագտան ֆարիդ կէսէնիդ օլաճագտը . չիւնքի , պիդ րանա իսքեաթ օլմուշուզ տուր քի , պիդ ատամըն ճիւնհա վէ ճիւնայէթլէրինի եազտրդտան , վէ իսպաթ ի . տիպ եախօտ իսպաթընա գատրըրմ տէյի պաղըրտրդտան սօնրա , պէշ օն լիւա ճէ . զայի նագտի վերմէք , սուրէթի մանէ վէ . տէ իլամ կիյմէք օլմաեդպ , իլա իլամ կիյ . տիրմէք տիր :

Իմօի , իչպօլ թէ չէք քիւլ մէքթու . մուզուէն , Մանզու մէնիդտէ տէրճինէ հիմ . մէթ իլէ պէրապէր , Մկրտիչ եպիսկոպոսա վէ էմսալէրինէ , էկէրչի քէնտի լիւա վէ զայրէթլէրինէ , մէտէնիյնէթ ըշըղ օլան տէրպէսթ զագէթալարը սէօնտիւրմէքլիյէ հազըր իսէլէր , պիդ վէ էմսալէրինիդլին տախի , քէպալէք լիւա վէ զայրէթլէրինէ , մէքթիւր ըշըղն հէմիչէ եանմասընա սայ ու իգտամէ տէվամ իտէճէկիմիդի տախի պիլտիրմէնիդի բէճա իտէրիդ :

Հէմէհիւրի մուհիպալէրինիդտէն

Գ . Հ . Մ .

Ս . Ս . Գ .

Ա . Ա . Գ .

ՀԱՇՈՒԵՅՈՒՑԱԿ

Հայր Նանաց Սահմանագրական ժողովուրդ մը ըլլալ , որպէս զի ազգային ամեն գործառնութիւնները ըստ կարգի եւ ըստ կանոնի ի գործ դրուին եւ տեսնուին . Ազգային գործերն ըստ կանոնի տեսնուելու համար , նոյնազգին իւր ըրնական իրաւունքն է , գաղտնիքուէար . կութեամբ ժողով մը կազմել իր մէջէն , եւ յանձնել անոր սահմանեալ պաշտօն մը , եւ որոյ հաշիւն ալ ժամանակին հրապարակաւ առնել , որպէս զի իւրաքանչիւր ոք իր ընտրողութեան եւ տրոյ արդիւնքը իմանալով , աւելի յառաջադէմն նկրտելու ճգնի . սխալմունքը ուղղէ , եւ եթէ կասկած մը ունի փարատի : Ան որ ինչ եւ իցէ կերպիւ պարտուց մասնակից կըլայ , իւր իրաւունքն է արդիւնքը փնտելել եւ անխարդախ հաշուեկշիւը տեսնել , որով եւ իր ընտրողական ճանաչման վերահասաւ ըլլալ գէթ ապագային համար :

Շատ ազգային ժողովներ դեռ ըստ պատշաճի , այս պարտքերնին կատարելու ջանք մը ցոյց չեն տուած , որոյ հետեւու . թիւնը արդարեւ շատ ցաւալի է :

Պալատ թաղի խորհուրդը՝ այս իր պարտքը փութացած է լիովին կատարել . թէ նոյն թաղի դպրոցին շինութեանը համար նուիրատուաց ցուցակը , եւ թէ ելեւ մօից հաշուեցուցակը հրատարակելով , որ 1860 մարտ 1էն մինչեւ սեպտեմբեր 30 եղած ելքն ու եկամուտը կը պարունակէ օրինաւոր կերպով . որ է 926,161 մուտք , եւ նոյնչափ ելք :

Մենք այս մասին մեր շնորհակալութիւնը խորհրդոյ մեծ . անդամաց հրապարակաւ

պարակաւ յայտնեմքս վերջը , կը փափաքիմք որ ամէն թաղի մէջ առանց խռովութեան տեղի տալու , իւրաքանչիւր թաղական խորհուրդ փութայ այս պարտքը կատարել գէթ յանդուրու թիւն յուզեալ մտայ :

— . . . Միւլէլիֆ

1867 փետր 11 Չարչամպա .

Վիճակըմըզն սապրգ Առաջնորդու Մեսրոպ վարդապետին վէֆաթինտէն պէրուպուրանըն ումուր ու մէսալիի միլլիյէսի մէթրուք վէ եիւզ իւթիւնէ գալմըչ իտի . սէտէ , ալթը այ աղտէմ վիճակըմը տախի քէնտի վիճակընա իլնագ օլան ճրապիդօն առաջնորդու սէմանէթլու Մեսրոպ սրբազանըն պուրաեա թէչիթլէրինտէ , պիւր թարափտան քիլիսէ տէրուէնտէ վագ իլլէտիկի նէսայիի միւֆիտէսի իլէ , վէ տիկէր թարափտան տախի քէնտիլէրինտէ ըրնալէթ թահ . թընտա օլարագ թագ . խորհուրդ թէչիլի իլէ . միլլէթէ օլան իլլէրիմիդ կիլգէլճէ բուլիւնէթ օլունուպ հիւանի թէսիլլէ օլմագտա տըրլար : վէ մէճիլիսի մէքթիւրուէն միւթէխապ աղալարը իսէ ճիւլէսիտէ միլլէթ զայրէթլէրինէ փէրվէրտէ վէ ալիւրալթիլ զաթլար օլուպ , պատէզլին պիլիլէք պիլիլէք իսլահաթլարըն իճրասը խուսուտուէն չիմտիքի կիլպի եէքտիլ վէ եէքվիճուտ չալըտըզլարը հալտէ , միլլէթէ փէք պիլիլէք խըսմէթլէր իտէպիլէճէքլէրի թարիֆտէն միւթաղնի տիր :

Շիմտիքի հալ քէնտիլէրինի իլթիլալ իտէն իշ պաշըճա մէքթէպին պիւսօր հազընտա տէրքեար օլան գուսուրուէն իթմամի խուսուտու . տուրքի , ֆի մապատ դիքրի ճէմիլլէրի թէքքեարինէ պիւր վէսիլլէի հասնէն ատտ օլունուս սէզա տըր :

Թարիխտէն պիւր կիւն աղտէմ Սրբազան հազընթլէրինի ըրֆապաթիլլէ մէքթէպէ պիլ աղիմէ վէ ճիւլէ էնալի միւթաճէնէսինտէ ֆերախանութիւնը խիթամ իտիպ տէ ճարտասանութիւն սէրպիլլէրինէ մէշուլ օլան պիլիւնի վէ իքինի սընըֆ չակիրտանը էրմէնիճէտէն լուծմունք , Սրբազան վէ Ազգային պատմութիւնք , Աշխարհագրութիւն , Թըուարանութիւն , վէ Գիւցաբանութիւն , Թիւրքէտէն թէօֆէ , թալիմի ֆարսի , Կիւլիսթան , վէ Սարֆը արէպի , վէ Յրանսըգճատան լէթիլլէր վէ կրամէր տէրպիլլէրինտէն իմթիւնան իտէրէք մէմուն , վէ կէրէք Սըրբազան հազընթլէրինի պատ էլ իմթիւնան իրատ պուլուրտուզլարը թէչիլլի նութգտան , կէրէք լէչէլիլ մէսալի պուրատա պուլունուպ մէքթիւր իմթիւնան թէչիլլի պուլուրան Սամսօն մթթթթիտի հազընթլէրինի վէքիլի Արհիմանտիտ Մաթէօ էֆէնտիլին թէչիլլիլալընտա թէրդիպ օլունարագ մէքթէպէն էչէտտի լիւպուլի օլան էպնիլէնէ իսլահաթըն կիւն էվլէլ իճրաթընա միւթաչէրէթի աղսաի ամալլարընտան պուլունուլ տուր :

Միւլէթիլապ օլան մէքթիւր աղալարըն իմլէրի պուլլար տըր :

Գրիգոր աղա Մագառաբեան
Աստուածատուր աղա Մոմէնան
Հանի Յակոբ աղա Զարֆազեան

Պօղոս աղա Քէչէճեան
Կարապետ աղա Տէրտէրեան
Գէորգ աղա Զաքարեան
Հանի Գրիգոր աղա Զարֆազեան
Հանի Կարապետ աղա Պալեան
Թարութիւն աղա Պալեան :

Պալեատէ պէնան զըլընան զէվաթը հալմիլթ սըֆաթտէն մաստա , միւսաֆիլթէն պուլունուպ , ֆագաթ միլլէթէն հէր խուսուտա մուլէնէթլէրի պիտիրիդ պուլունան աթիտէքի զաթլէրէ տախի թէչէքքիւրիմիդի պէյանէ միւսարաթ իտէրիլ , եանի ֆալագեան Գրիգոր աղա , Շընիկճեան Գէորգ աղա , վէ ֆալագեան Գէորգ աղա :

* * *

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԵԼԷԿՐԱՖԻԿԵ

(Առնա Հալա Լաւրէր)

Վիլնիւս , 7 մարտ , ախչամըն սաաթ 9 ունտա .

Մարտ 7 ըրաչապը .

Փարիս , 50-85 . 50-80 .
Լօնտա , 50-8 .
1865 իսթիգրազը 240 . 214-15 .
50/0 Յրանսա գօնսօլիտի 70 . 70-2 1-3 .
Ինկիլթէրա գօնսօլիտի 90 3-4 .
Ապրիլ լիգիտասիօնու 94 .
Մ . Թիլէր Յրանսա բարլամէնթօսունտա , մէսալիի էճնէպիլլէ լիւգէրինէ պիւր միւթեալէմէ քիւլաթընը թէքլիլ իլլէմիլ տիր :

Ա Ձ Դ

Մարգարեան Յարութիւն աղան Ժիլ Պլասի Թարգմանութեան կանխիկ հարկըրան փարայնեւուն երաշխաւորութեան հրաժարելով , այսուհետեւ աղն երաշխաւորութիւնը , գործոյ հրատաւ լալիլլէ իւր վրայ առած է : Ուստի այժմ՝ Յ . Մ . Գարրիլէանի ստորագրութեամբ նոր անդորրագրիւն պատրաստուելով առաջնեւուն հետպիտի փոխուին մինչեւ մարտ 1 , ուսկէց ետքը առաջնեւուն դուրսը մնացածները , արժէքնին կորսնցուցած պիտի համարուին , նա եւ յրուիչն ալ փոխուած ըլլալով , այսուհետեւ Ժիլ Պլասի Թարգմանութեան ապառիկ բաժանորդակնի համար բաժանորդներուն կողմէն անոր ստակ չվճարուիլը կը խնդրուի : Հրատարակչին եւ ըստորագրութեան տեղին է , Մահմուտ բալային գլուխ Պոյաճի Մանուկ աղային խանութը թիւ 220 , ուր որ հատով տետրակ առնող անձինք , կրնան ամեն ստեն ստանալ :

Կ . Պօլիս փետր . 23 , 1867 .

Հրատարակիչ գործոյ
Յ . Մ . Գարրիլէան

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ . ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԵՎԱՆԹ ԶԵՐԱԼՅԵՆ ԹԱՊԻԱՆԵՍԻՆԵԹ
ԳԵՐ-ՕՂԼՈՒՅԱ ՅՈՂԴՈՒ ԵՈՂԱ , ՅՅՈՒԿԱՅ ԱԳՅԱԼԼԵ
ԳԻՆԵԼԵԹ ԳԱՐԵՐԵԼՅԱ ՆԻՄԵՐՈ 167 .